

**Wij doen dit jaar weer
mee aan Rabo
ClubSupport!**

De stemperiode loopt van
5 september tot en met 27
september 2022.

Let op: u kunt alleen uw
stem uitbrengen als u lid
bent van de Rabobank.

Dus naast dat u klant bent
moet u ook lid zijn om te
kunnen stemmen. Lid
worden van de Rabobank
is kosteloos. Aanmelden
kan via de website van de
Rabobank.

Als lid van jouw Rabobank
kunt u vanaf 5 september
stemmen. En elke stem is
geld waard. Kunnen wij
rekenen op die van u? Kijk
dan snel op [rabobank.nl/
clubsupport](https://www.rabobank.nl/clubsupport)

Alvast heel erg bedankt
voor uw stem!!

In dit nummer:

Lezing Zuid-Limburg
Inval door Willem van
Oranje 1

Lezing, thema:
"Alcuinus,
leermeester en
raadgever van Karel
de Grote" 2

Hulp gevraagd 3

Een stukje fysieke
geschiedenis van
vanuit de voormalige
Lutherse Kerk 3

Wie, Wat, Waar? 4

In Memoriam - Peter
Kohnen 4

Nummer 126

2022 #5

Lezing 26 augustus 2022 Zuid-Limburg Inval door Willem van Oranje, door Dr. Lei Heijenrath

Voor een groot gemengd
gezelschap stond de avond in
het teken van Willem van
Oranje en de omstandig-
heden die hebben geleid tot
de inval in Zuid-Limburg in
1568.

Sommige zaken kennen wij
van vroeger uit de geschie-
denisboekjes, maar Lim-
burgers fronsen toch hun
hoofd als er gesproken wordt
over de "Vaderlandse
Geschiedenis". Want voor
wie was het een Vaderland,
voor Holland en Zeeland, om
het zo maar eens uit te
spreken.

Elke moment in de
geschiedenis kent ergens
een begin en zo is het handig
om te weten wat aanleiding-
en zijn wat tot gebeurtenis-
sen zal leiden.

Wie waren hoofdrolspelers?
De start begint bij Philips (I)
de Schone getrouwd

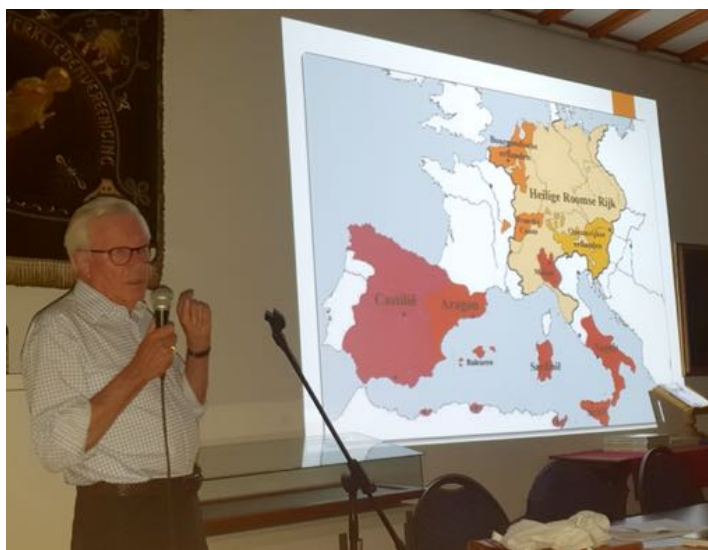
Johanna van Aragon-Castilië
en hun zoon Karel V
(1500-1588). Geboren in het
Prinsenhof, een historische
buurt in Gent en Karel ging
bij zijn tante Margaretha van
Oostenrijk (1480-1530)
wonen in Mechelen en
groeide daar op. In 1515
werd hij – vijftien jaar oud –
heer der Nederlanden, een
jaar later ook koning van
Spanje en zijn bezittingen in
de Nieuwe Wereld. Karel V

gekroond in Aken op 23
oktober 1520 tot koning van
het Heilig Roomse Rijk der
Duitse natie.

Karel V trouwde in 1526 in
Sevilla met de toen 23-jarige
knappe prinses Isabella van
Portugal (1503-1539) Uit dit
huwelijk kwamen 6 kinderen
waaronder Philips II.
Philips II werd koning van
Spanje en Heer van de
Nederlanden. In die tijd was
het geloof onderhevig aan
diverse stromingen, O.a.
Luther kwam met zijn leer in
opstand tegen het
katholicisme.

Onder Philips II was de
eerdere stringente religieuze
politiek van zijn vader Karel
V funest (deze was gericht
op het onderdrukken van het
protestantisme in het

voordeel van het katholi-
cisme), die uiteindelijk
escaleerde in de Opstand
(1568-1648), De Tachtige
jarige oorlog, die leidde tot
het ontstaan van de Neder-
landse Republiek. Alva
(Alvarez de Toledo, 'IJzeren
hertog'), bloedraad /
inquisitie etc. kwamen aan
de orde. De godsdienstige
omstandigheden waren dus
van grote invloed, zoals
Luthers proclamatie, concilie
van Trente, indeling door
paus van nieuwe bisdom-
men, de beeldenstorm.
En dan de kopstukken van
het verzet: Philip de
Montmorency, graaf van o.a.
Horne, Lamoraal van Gavere,
graaf van Egmond en Willem
van Oranje, het smeekschrijft
der edelen om de inquisitie

te beëindigen Alva in Brussel en het terugtrekken van Margaretha van Parma. Het beleg van Roermond in april en in juni 1568 de onthoofding van graaf van Egmond en van graaf van Horne.

En na de pauze ging het verhaal verder met Willem van

Oranje die met zijn leger vanuit Laurensberg en Orsbach kwam, maakte zijn hoofdkwartier in Wittem, en zijn leger maakte kwartier op de Gulperberg. Alles in gereedheid om Maastricht te veroveren en doorstoten naar Brussel, maar Alva die in Maas-tricht was, deed niets en wachtte af. Oorlog en landveroveren en macht kost natuurlijk geld met een huurlingenleger, dus op zoek naar geld. Dwangsommen eisen van steden kloosters etc. Het geld werd knap en de soldaten plunderden zodoende in onze streken van de zgn. 'Spaanse landen van Overmaas'. Via Obbicht lukte het huurleger dan bij een laagstaande Maas naar de Belgische kant van Maastricht te komen. Maar naar Brussel kwam hij niet en eindigde in

het Franse Orange. Willem was geen al te grote strateeg en uiteindelijk liep het op niets uit. Moest zijn tocht naar Brussel roemloos beëindigen. Tot slot volgde nog uitleg van teksten van het Wilhelmus. Een boeiende presentatie over Willem van Oranje ook in deze contreien, maar zeker ook de vragen en antwoorden die de belangstellenden hadden. Na alle wetenswaardigheden te hebben uitgewisseld, bleek toch dat Vaals in het hele grote staatkundige bestel met de geloofskwesties, een veel grotere rol speelde dan nu bekend is.

Lezing, thema: "Alcuinus, leermeester en raadgever van Karel de Grote" - Jochen Laschet

Vrijdag 30 september, 19.30uur. Óp Sankt Tolbert, Bloemendalstraat 11A Vaals

ALCUINUS - VERGETEN
RAADSMAN VAN KAREL DE GROTE
Sinds mijn studie aan de RWTH ben ik gefascineerd door Alcuinus van York, raadsman van Karel de Grote. Deze fascinatie komt

door de studentenvereniging waar ik jaren lid van ben geweest. In dit verhaal wil ik jullie meenemen in de wereld van de 8ste eeuw, de tijd van Karel de Grote en de beginselen van een verenigd

Europa. In deze tijd werd heel wat meer gesleuteld aan de eenwording dan we zo op het eerste ogenblik vermoeden. De voorouders van Karel en Karel zelf legden met hun veroveringen de basis, maar de mensen, die Karel om zich heen verzamelde, zorgden voor heel wat praktische veranderingen en moderne denkbeelden. Alfabetisering, te beginnen bij het ontwikkelen van een nieuw schrift, de Lingua Franca (welke taal sprak Karel eigenlijk?) en nog veel meer komt aan bod in dit verhaal over een geleerde in dienst van de keizer.

Jochen Laschet

Hulp gevraagd

Verenigingen in Vaals hebben het zwaar, niet alleen in financiële zin, maar ook wat betreft vrijwilligers en helpende handjes. Steeds op zoek om de vereniging draaiende te houden.

Ook wij als Sankt Tolbert zouden graag mensen uitnodigen om ons te helpen. Dat kan in velerlei opzicht, wordt lid, hulp bij ordenen van archiefmateriaal, scannen, namen en verhalen bij foto's, ondersteuning bij presentaties/lezingen en zelfs voor het schoonhouden van het gebouw zou het fijn zijn als er mensen zijn die daar om de zoveel tijd hier hun hulp bieden.

Afgelopen keer waren wij zeer blij dat de familie Fanchamps ons weer kon helpen bij de koffie etc. Een chapeau voor hen die na een moeilijke tijd, de kracht en energie kregen om ons uit de brand te helpen.

Dus niet alleen wij maar zo kregen wij ook het volgende verzoek van voetbalvereniging Rood Groen LVC'01. Deze oproep kan helaas nu pas in onze nieuwsbrief gezet worden, omdat er nu pas een nieuwe verschijnt. Maar toch mocht deze vacature nog niet zijn ingevuld:

Gezocht kantine-hulp Rood Groen LVC'01

Het voetbalseizoen is begonnen, maar de vereniging heeft nog steeds niemand gevonden om te werken in de kantine. Het is de huiskamer van de club en daarmee een gezellig komen en gaan van supporters, jeugd- en seniorenleden. In een knusse sfeer worden winst en verlies wekelijks besproken onder het genot van een glas fris, een kop koffie of een lekker flesje bier. De vereniging is op zoek naar personen die op zaterdag

of de zondag de kantine willen bemensen. Deze mensen worden hierbij uiteraard bijgestaan door een enthousiast team van vrijwilligers uit de club. Heb je interesse en de tijd om het nieuwe gezicht te worden van onze voetbalkantine? Wil jij iets bijverdienen in de weekenden? Stuur dan snel een mailtje naar info@roodgroenlvc01.nl of app naar 06-1547 8669 voor meer informatie.

Een stukje fysieke geschiedenis van vanuit de voormalige Lutherse Kerk

Van Marianne Kayser mocht Sankt Tolbert een oude stemvork ontvangen. Deze stemvork hoorde blijkbaar bij het oude orgel van de kerk. De stemvork was bij een tante van haar, zus van haar vader.

Het verhaal is, dat haar opa Gustave Frederik Kayser

(Kajser) eind jaren '40 naar Vaals kwam vanuit Maastricht en de familie ging wonen in de Koperhof naast de Lutherse Kerk.

Even wat speurwerk leverde op, dat Gustaaf Frederik Kaijser (Kayser), op 1 juli 1885 te Vaals was geboren. Hij huwde op 15 december in Maastricht. Bruidegom Gustaaf Frederik Kayser, geboren te Vaals, 36 jaar oud, wever van beroep en de bruid was Anna Maria Hounjet, geboren te Vaals, 28 jaar oud, dienstbode van beroep.

Marianne mocht als kind met haar opa mee naar de Lutherse Kerk, maar van haar

oma mocht dat niet, verschillende geloven was in die tijd nog niet gebruikelijk bij iedereen.

Haar opa had Joodse wortels en als velen ging hij over tot het Lutherse geloof.

Dit alles uit haar herinnering als kind, waarbij zij ook opmaakt, dat haar opa een rol als beheerder of koster had in de Lutherse kerk. Opa Kayser overleed op 14 juni 1955 te Vaals in de ouderdom van 70 Jaar. Haar oma Anna Maria Hounjet, geboren op 26 augustus 1893 te Vaals overleed op 2 april 1971 te Kerkrade in de ouderdom van 77 jaar en uitvaartdienst was in Vaals.

HEEMKUNDEKRING SANKT-TOLBERT VAALS

Secretariaat:
Heuvel 4
6291 CS Vaals
Nederland

Telefoon: 043-306 42 06
E-mail: sankttolbert@gmail.com

Bezoek onze
website
www.sankttolbert.nl

Bezoek ons ook op:
facebook

Verenigingsnieuws

Wie, Wat, Waar?

Wie kan ons meer vertellen over deze vereniging "Volkstoneel-kunst Vaals 1929"?

U kunt de informatie sturen naar
sankttolbert@gmail.com

In Memoriam - Peter Kohnen

Met leedwezen vernamen wij het overlijden van ons lid de heer Peter Kohnen.

Peter Kohnen was sinds 2011 lid van onze Heemkundekring. Peter werd 86 jaar oud. Wij wensen de familie veel sterkte en onze welgemeende deelneming met dit grote verlies.

Bestuur en leden

De nieuwsbrief is een uitgave van heemkundekring Sankt Tolbert.

Wilt u meer weten over de heemkundekring Sankt Tolbert, een bijdrage leveren aan deze nieuwsbrief of heeft u een interessante mededeling, kijk dan op de website www.sankttolbert.nl of mail naar sankttolbert@gmail.com.

De nieuwsbrieven staan ook in pdf-formaat op de website. Deze kunt u downloaden. Tevens kunt u op de site aangeven als u de nieuwsbrief niet meer wilt ontvangen.